

C-155/20. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2020. március 31.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Ravensburg (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 5.

Felperesek és viszontkereseti alperesek:

RT

SV

BC

Alperesek és viszontkereseti felperesek:

Volkswagen Bank GmbH

Skoda Bank, Zweigniederlassung der Volkswagen Bank GmbH

Az alapeljárás tárgya

Fogyasztói hitelmegállapodás – Elállási jog – Feltüntetendő információk –
2008/48/EK irányelv – Az elállás jogának elvesztése – Joggal való visszaélés

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2008/48/EK irányelv) 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy a hitelmegállapodásnak
 - a) abszolút számként kell közölnie a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell tartalmaznia az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a Bürgerliches Gesetzbuch [BGB, polgári törvénykönyv] 247. §-a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb?
 - b) konkrétan ismertetnie kell a késedelmi kamatláb kiigazításának mechanizmusát, legalább azonban hivatkozni kell azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre, amelyekből kitűnik a késedelmi kamatláb kiigazításának módja (a BGB 247. §-a és 288. §-a (1) bekezdésének második mondata)?
2. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját, hogy a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, a fogyasztó által érthető konkrét számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa az idő előtti felmondás esetén fizetendő ellentételezés összegét?
3. Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontját, hogy
 - a) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek nemzeti jogban szabályozott felmondási jogait, különösen pedig az adóst a zárt végű kölcsönszerződések esetében a polgári törvénykönyv 314. §-a alapján megillető, jogos indokkal történő felmondás jogát is tartalmaznia kell?
 - b) (a fenti a) kérdésre adott nemleges válasz esetén) azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti jog szerinti rendkívüli felmondási jog említését a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontja szerint feltüntetendő információnak minősíti?

- c) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek valamennyi felmondási joga esetében tájékoztatást kell adnia a felmondási jog gyakorlása tekintetében előírt felmondási időről és a felmondási nyilatkozatra vonatkozó alakításokról?
4. Fogyasztói hitelmegállapodás esetében kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a jogvesztésre alapított kifogásra hivatkozzon,
- a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?
- b) (az előző kérdés a) pontjára adott nemleges válasz esetén), amennyiben a jogvesztést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszafizetett kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?
5. Fogyasztói hitelmegállapodás esetén kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a joggal való visszaélésre alapított kifogásra hivatkozzon:
- a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?
- b) (az előző kérdés a) pontjára adott nemleges válasz esetén), amennyiben a joggal való visszaélést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszakapott

kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása az elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?

A hivatkozott közösségi jogi előírások

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2008/48 irányelv), különösen a 10. cikk (2) bekezdésének l), r) és s) pontja.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB), a 247. cikk 3., 6. és 7. §-a

Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB), különösen a 242., 247., 288., 314., 355., 356b., 357., 357a., 358., 492. és 495. §

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A C-155/20. sz. előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapját három kapcsolódó eljárás képezi.
- 2 Az RT kontra Volkswagen Bank ügyben a felperes kölcsönszerződést kötött az alperessel egy nettó 11 257,14 euró összegű kölcsönről, amely célhoz kötötten egy VW Passat típusú gépjármű magáncélra történő megvásárlására szolgált. A jármű eladója egy ravensburgi (Németország) autókereskedés volt. A vételár 15 750 eurót tett ki. A felperes 5000 euró előleget fizetett az eladónak, a fennmaradó 10 750 eurós összeget, valamint a fennmaradó tartozás biztosítására szolgáló – a kölcsönszerződésben hitelvédelmi biztosításként említett – 507,14 eurós egyszeri összeget, összesen tehát 11 257,14 eurót pedig az említett kölcsönből finanszírozott.
- 3 Az alperes a kölcsönszerződés előkészítésekor és megkötésekor igénybe vette az eladó közreműködését. Az eladó különösen az alperes hitelközvetítő ügynökeként járt el, és az alperes által rendelkezésre bocsátott szerződésmintákat használta. A felek abban állapodtak meg a kölcsönszerződésben, hogy a felperesnek a kölcsön 11 927,04 euró összegét (nettó 11 257,14 euró összegű kölcsön 669,90 euró

összegű kamattal együtt) 2015. január 15-étől 48 egyenlő, 248,48 euró összegű havi részletben kell visszafizetnie. A felperes rendszeresen fizette a megállapodás szerinti törlesztőrészeket, és a 2018. december 15-i utolsó törlesztőrészlettel a kölcsönt teljes egészében visszafizette.

- 4 Röviddel a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek maradéktalan teljesítését megelőzően a felperes 2018. november 22-i levelével visszavonta a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatát. Úgy véli, hogy az elállás érvényes, mivel az elállási határidő a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közlése miatt nem kezdődött meg. A felperes tehát az eddig megfizetett kölcsöntörlesztő részeket, valamint az eladónak megfizetett előleg visszafizetését kéri az alperestől a vásárolt jármű visszaadása ellenében.
- 5 Az alperes a keresetet megalapozatlannak tartja, mivel helyesen közölte a felperessel az összes kötelezően feltüntetendő információt, és az elállási jog elévült. Ezenkívül az alperes a jogvesztésre és a joggal való visszaélésre alapított kifogásra hivatkozik, mivel az elállási jog nem arra szolgál, hogy jóval a szerződéskötést és a szerződéses kötelezettségek nem vitatott teljesítését, valamint az ellenszolgáltatás igénybevételét és felhasználását követően lehetőséget adjon a szerződéses kötelezettségek alóli kibújásra.
- 6 A BC kontra Volkswagen Bank ügy tényállása lényegében megegyezik az RT kontra Volkswagen Bank ügy tényállásával, az alábbi különbséggel: a felperes ebben az ügyben is rendszeresen fizette a törlesztőrészeket, és a 2018. május 1-jén esedékes utolsó törlesztőrészlettel a kölcsönt teljes egészében visszafizette. A 2018. június 4-i adásvételi szerződéssel eladta a járművét annak az autókereskedésnek, amelytől korábban azt megvette. 2019. január 5-i levelével visszavonta a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatát.
- 7 A felperes véleménye szerint a 2019. január 5-i érvényes elállás révén a kölcsönszerződés visszaszolgáltatásra irányuló kötelmi viszonyra alakult át. A felperes ezért az alperesnek eddig megfizetett kölcsön-törlesztőrészeket, valamint az eladónak megfizetett előleg viszonteladási árral csökkentett összegének visszafizetését kéri az alperestől. Ezenkívül a felperes a peren kívüli ügyvédi költségek megtérítését kéri.
- 8 Az alperes a keresetet megalapozatlannak tartja, mivel helyesen közölte a felperessel az összes kötelezően feltüntetendő információt, és az elállási jog elévült. Az alperes másodlagosan arra hivatkozik, hogy az elállási jog gyakorlását mindenképpen kizárja a jogvesztésre és a joggal való visszaélésre alapított kifogás, mivel jogosan bízott abban, hogy a felperes már nem fog az esetleges elállási jogával élni azt követően, hogy a felperes 2018. május 1-jén a kölcsönt visszafizette. A joggal való visszaélésre alapított kifogást az alperes ezen kívül arra alapozta, hogy az elállási jognak a járműnek az eredeti eladó részére történő korábbi értékesítése ellenére történő gyakorlását joggal való visszaélésnek kell tekinteni.

- 9 Az SV kontra Skoda Bank ügy lényegében a BC kontra Volkswagen Bank ügynek felel meg, azonban azzal a különbséggel, hogy SV a 2016. augusztus 3-i utolsó törlesztőrészlettel a kölcsönét teljes egészében visszafizette, a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatát csak a 2019. április 25-i levéllel, azaz közel három évvel később vonta vissza.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 10 A bíróság ebben az összefüggésben először is a C-33/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem összefoglalásának 7–44. pontjára hivatkozik. Még ha a jelen ügyben a harmadik kérdés három alkérdést, a C-33/20. sz. ügyben pedig két alkérdést tartalmaz, a két előzetes döntéshozatal iránti kérelem 1–3. kérdése egyébként megegyezik, és a C-155/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek az 1–3. kérdésekre vonatkozó fejtegetései megegyeznek a C-33/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem fejtegetéseivel. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság még az elállás jogának elvesztésével és az elállási jog visszaélészerű gyakorlásával kapcsolatos észrevételeit fűzi hozzá ezekhez.
- 11 A 4. a) és a b) kérdést illetően a kérdést előterjesztő bíróság a következőket fejt ki. A nemzeti ítélkezési gyakorlat és jogtudomány nem ad egységes választ arra a kérdésre, hogy milyen feltételek mellett veszíti el a fogyasztó a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó elállási jogát. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint ez attól függ, hogy az uniós jog értelmében az elállási jog elvesztésére alapított kifogás tekintetében milyen jogelvek érvényesülnek.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság a 2007. november 27-i *Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret és Akar kontra Bizottság* végzésre (C-163/07 P, EU:C:2007:717, 36. pont) hivatkozik, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a jogosulttal szemben a határidő elmulasztása nem érvényesíthető, ha az a jóhiszemű és egy átlagosan tájékozott személytől megkövetelt gondosságot tanúsító személy érthető zavarát okozta, valamint az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a kötelezett nem hivatkozhat érvényesen a jogbiztonsággal kapcsolatos indokokra azon helyzet orvoslása érdekében, amelyet a jogosultnak a szerződéstől való elállási jogára vonatkozó információval kapcsolatos, az uniós jogból eredő követelmény teljesítésének elmulasztásával idézett elő (2013. december 19-i *Endress* ítélet, C-209/12, EU:C:2013:864, 30. pont).
- 13 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet a tényleges érvényesülés elvére, amelyet a jogvesztés kérdése tekintetében tiszteletben kell tartani. A nemzeti jogrend a jogosult számára nem teheti lehetetlenné, illetve nem nehezítheti meg jogának gyakorlását. Hasonlóképpen, a tényleges érvényesülés elvével ellentétes lehet a jóhiszeműségre vonatkozó nemzeti szabályok alkalmazása, mivel előfordulhat, hogy e szabályok nem egyeznek meg az uniós jog előírásaival. Ezért kérdéses, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikkének

(2) bekezdése szerinti kötelezően feltüntetendő információk helytelen közlése esetén is lehet-e egyáltalán a jogvesztésre alapított kifogásra hivatkozni.

- 14 Ugyanakkor még ha a kötelezően feltüntetendő információk helytelen közlésének eseteiben a jogvesztésre alapított kifogást uniós jogi szempontból főszabály szerint elfogadhatónak is tartjuk, kétségesnek tűnik, hogy az időtartamot és az egyéb körülményeket figyelembe lehet-e venni a jogvesztés mellett és ellen szóló tényezők átfogó értékelése során, amennyiben a jogvesztés tekintetében releváns időszak során, illetve a releváns körülmények bekövetkezésekor a fogyasztó nem tudott, és nem is kellett tudnia, hogy elállási joga fennmarad.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 4.a) és a b) kérdés ügydöntő jelentőségű, mivel e két kérdés valamelyikére adott igenlő válasz esetén valószínű, hogy az adott alperesek nem hivatkozhatnak eredményesen arra, hogy az adott felperesek az elállási jogukat elveszítették.
- 16 Az elállási jog visszaélészerű gyakorlását érintő 5.a) és a b) kérdés tekintetében a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy e vonatkozásban az ítélkezési gyakorlat és a jogtudomány sem egységes. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetében is azt tartja irányadónak, hogy melyek azok a jogi elvek, amelyek az uniós jog alapján a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondatában foglalt elállási jog visszaélészerű gyakorlására alapított kifogásra alkalmazandók.
- 17 Kérdéses, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezően feltüntetendő információk nem megfelelő közlése esetén a joggal való visszaélésre alapított kifogásra eleve nem lehet hivatkozni, mivel a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a kötelezett nem hivatkozhat érvényesen a jogbiztonsággal kapcsolatos indokokra azon helyzet orvoslása érdekében, amelyet a jogosultnak a szerződéstől való elállási jogára vonatkozó információval kapcsolatos, az uniós jogból eredő követelmény teljesítésének elmulasztásával idézett elő (2013. december 19-i Endress ítélet, C-209/12, EU:C:2013:864, 30. pont).
- 18 Még ha a kötelezően feltüntetendő információk helytelen közlésének eseteiben a joggal való visszaélésre alapított kifogást uniós jogi szempontból főszabály szerint elfogadhatónak is tartjuk, akkor is kérdéses, hogy mennyiben lehet az időtartamot és az egyéb körülményeket a joggal való visszaélés mellett és ellen szóló tényezők átfogó értékelése során figyelembe venni. Lehetséges, hogy e körülményeket csak akkor lehet figyelembe venni, ha a fogyasztó a releváns időszakban tudta vagy tudnia kellett volna, hogy elállási joga továbbra is fennáll.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 5.a) és a b) kérdés ügydöntő jelentőségű, mivel e két kérdés valamelyikére adott igenlő válasz esetén valószínű, hogy az adott alperesek nem hivatkozhatnak eredményesen arra, hogy az adott felperesek az elállási jogukat visszaélészerűen gyakorolták.